

Státní závěrečná zkouška - navazující magisterské studium

První část:

1. Židovský náboženský život (bohoslužby, šabat, svátky, rituály, kašrut a jejich projevy v hmotné kultuře judaismu)
2. Modernizace židovské společnosti (proměny obcí, náboženské a sekulární proudy v židovském myšlení, vznik moderní židovské inteligence)
3. Židovská filozofie, mysticismus a kabala (středověká židovská filozofie, Maimonides: kulturní ikona středověkého židovství a pozdější ohlasy jeho díla)
4. Židovské náboženství v moderních dějinách (proměny reformního judaismu, konzervativní judaismus, ultraortodoxie a její kritici, proměny hmotné kultury)
5. Rabíni: elita tradiční židovské společnosti (Mišna, midrašim, talmud, středověcí komentátoři, Mišne Tora, Šulchan Aruch, halachická literatura respons)
6. Židé v českých zemích (imigrace, náboženské obce, rabináty, emancipace, politické obce, identity, specifika hmotné kultury)
7. Antisemitismus a holocaust (před-moderní judeofobie versus moderní antisemitismus, šoa)
8. Dějiny židovských žen (postavení žen na počátku modernity, možnosti a limity uplatnění ve společnosti, biografie žen versus autoritativní texty tradičních, osvícenských a buržoazních autorů, Holocaust, ženy a hmotná kultura judaismu)
9. Moderní židovská politika (starší a moderní formy, šadlanut, sionismus, autonomismus, BUND, ortodoxie, východní vs. západní Evropa)
10. Arabsko-izraelský konflikt (příčiny, britský mandát Palestina, arabsko-izraelské války, mírový proces)
11. Židovská literatura v diaspoře (židovská literatura do 19. století, vývoj židovské literatury v 19. a 20. století, jidiš, židovská literatura v českých zemích)
12. Moderní hebrejská literatura (periodizace, vývojové tendence, autoři)

Druhá část:

Diskuse nad samostatně zvoleným tématem z kteréhokoli modulu:

Student předloží examinátorům dva okruhy/témata dle vlastního výběru doprovazené reprezentativním seznamem studijní literatury (témata musí být dostatečně široká a nesmí se překrývat s tématem závěrečné práce). Examinátor vybere při státní závěrečné zkoušce jedno z nich k podrobnější diskusi.

Témata musí být předem zkonzultovaná a schválená! Studenti samostatného studijního programu a programu maior konzultují témata s vedoucím diplomové práce. Studenti programu minor konzultují témata s doc. Tamášem Visim. K vybraným tématům je třeba

vyplnit formulář výběrových témat, který je na webových stránkách níže. Nejpozději v den ukončení zápisu na zvolený termín SZZZ v IS STAG zašle student formulář výběrových (a již schválených) témat na sekretariát katedry (nejlépe emailem na: anna.macova@upol.cz). Schválení témat může konzultant potvrdit rovněž emailem – tento potvrzovací email pak zašle student na sekretariát spolu s formulářem.

Povinná literatura k první části:

- R. Alter (ed.), *Modern Hebrew Literature*. Springfield: Berman House Publisher, 1962.
- H. Arendt, *Původ totalitarismu I*. Praha: Oikúmené, 1996.
- Š. Avineri, *Zrození moderního sionismu*. Praha: Sefer, 2001.
- M. Čejka, *Izrael a Palestina - minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*, 2. vyd. Praha: Barrister & Principal, 2007.
- P. Damohorská, B. Nosek, *Židovské tradice a zvyky*. Praha: Karolinum, 2010.
- A. Drexlerová, *Jákob a Ezau na cestě k smíření? Dějiny židovsko-křesťanských vztahů*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009.
- L. Hecht (ed.), *Jewish Enlightenment in the Czech Lands*, *Jewish Culture and History* 13, 2-3 (2012).
- M. Idel, *Kabala: Nové pohledy*. Praha: Vyšehrad, 2004.
- D. Katz, *Words on Fire. The unfinished Story of Yiddish*. New York: 2007.
- J. Katz, *Out of the Ghetto*. Cambridge: Harvard University Press, 1973.
- J. Katz, *Tradition and Crisis Jewish Society at the End of the Middle Ages*. New York: Syracuse University Press, 2000.
- M. Krappmann, *Úvod do jazyka jidiš a jeho historie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.
- J. M. Lau, *Praktický judaismus*. Praha: P3K, 2012.
- E. Mendelsohn, *The Jews of East Central Europe Between the Two World Wars*. Bloomington: Indiana University Press, 1987.
- M. A. Meyer, *Response to Modernity: A History of the Reform Movement in Judaism*. Detroit: Wayne State University Press, 1995 (2. vydání).
- A. Mikulášek (ed.), *Literatura s hvězdou Davidovou I a II*. Olomouc: Votobia, 1998 a 2002.
- T. Pěkný, *Historie Židů v Čechách a na Moravě*. Praha: Sefer, 2001.
- M. Pojar (ed.), *Stín šoa nad Evropou*. Praha: ŽM, 2001.
- Ch. Rabin, *A Short History of the Hebrew Language*. Jerusalem: Jewish Agency and Alpha Press, 1973.
- D. Rudermann, *Early Modern Jewry*. Princeton: Princeton University Press, 2010.
- H. Sachar, *Dějiny Státu Izrael*. Praha: Regia, 1999.
- G. Shaked, *Modern Hebrew fiction*. New Milford: The Toby Press, 2008.
- C. Shmeruk, *Dějiny literatury jidiš*. Olomouc: Votobia, 1996.
- G. Scholem, *Major Trends in Jewish Mysticism*. New York: Schocken Books, 1946.
- C. Sirat, *A History of Medieval Jewish Philosophy*. Cambridge: Cambridge University Press, 1985.
- O. Sixtová (ed.), *Hebrejský knihtisk v Čechách a na Moravě*. Praha: Academia, 2012.
- P. Sládek, *Malá encyklopedie rabínského judaismu*. Praha: Libri, 2008.
- G. Stemberger, *Talmud a Midraš*. Praha: Vyšehrad, 1999.
- T. Visi, M. Krappmann, a A. Drexlerová, *Vybrané hebrejské a jidiš prameny k dějinám Židů na Moravě*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.

Doporučená literatura k první části:

- H. Arendt, *Původ totalitarismu II-III*, Oikúmené: 1996.
- H. H. Ben-Sasson (ed.), *A History of the Jewish People*. Cambridge: Harvard University Press, 1976.
- K. Čapková, *Češi, Němci, Židé? Národní identita Židů v Čechách: 1918-1938*. Praha-Litomyšl: Paseka, 2005.
- O. Donath, *Židé a židovství v české literatuře 19. století*. Brno: 1923.
- O. Donath, *Židé a židovství v české literatuře 19. a 20. století, díl II. (Od Jaroslava Vrchlického do doby přítomné)*. Brno: 1930.
- R. Gilbert, *Pachatelé, oběti, diváci. Židovská katastrofa 1933-1945*. Praha: Argo, 2002.
- Z. Gitelman, *A Century of Ambivalence. The Jews of Russia and the Soviet Union, 1881 to the Present*. Bloomington: Indiana University Press, 2001.
- D. Goldhagen, *Hitlerovi ochotní katani*. Praha: LN, 1997.
- M. Goodman (ed.), *The Oxford Handbook of Jewish Studies*, Oxford, Oxford UP, 2005.
- L. Hecht, *Moderní dějiny českých Židů 1648-1848*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.
- A. Heitlingerová, *Ve stínu holocaustu a komunismu. Čeští a slovenští Židé po roce 1945*. Praha: G plus G, 2007.
- H. J. Kieval, *Formování českého židovstva: Národnostní konflikt a židovská společnost v Čechách 1870– 1918*. Praha: Paseka, 2011.
- G. I. Langmuir, *Toward a Definition of Antisemitism*. Berkeley: University of Kalifornia Press, 1990.
- D. Lipstadt, *Popírání holocaustu: Silící útok na pravdu a paměť*. Praha: Paseka, 2006.
- E. Mendelsohn, *On Modern Jewish Politics*. New York: Oxford University Press, 1993.
- P. Mendes-Flohr a Jehuda Reinharz, *The Jew in the Modern World: A Documentary History*. New York: Oxford University Press, 1995.
- M. L. Miller, *Moravští Židé v době emancipace*, Praha, CA: Nakladatelství Lidové noviny, 2015
- J. Newman a G. Sivan, *Judaismus od A do Z*. Praha: Sefer, 2004.
- I. Rabinovich a J. Reinharz (ed.), *Israel in the Middle East: Documents and Readings, pre-1948 to present*. Brandeis University Press: 2008.
- G. Shimoni, *The Zionist Ideology*. Hanover: Brandeis University Press, 1995.
- Y. Schwartz, *The Zionist Paradox: Hebrew Literature & Israeli Identity*. Brandeis University Press: 2014.
- M. Silber, „The Emergence of Ultraorthodoxy: The Invention of a Tradition“ in *The Use of Tradition: Jewish Continuity in the Modern Era*, Jack Wertheimer (New York and Jerusalem: The Jewish Theological Seminary of America, 1992), str. 23-84.
- N. A. Silberman a I. Finkelstein, *Objevování Bible: Svatá Písma Izraele ve světle současné archeologie*. Praha: Vyšehrad, 2007.
- J. Šedinová, „Hebrew Literature as a Source of Information on the Czech History of the First Half of the 17th Century: The Relation of the Events in Contemporary Hebrew Poetry,“ in *Judaica Bohemiae*, 1 (1984), s. 3-30.